

5. dubna 2018

Prohlášení Dr. Zsuzsanny Jakab, ředitelky Regionální úřadovny WHO pro Evropu, pro Světový den zdraví 2018: zdraví pro všechny

Myšlenka všeobecného zdravotního pokrytí je jednoduchá: znamená, že všichni lidé mohou využívat kvalitních zdravotnických služeb tehdy a tam, kde je potřebují, aniž by jim to způsobovalo finanční potíže. Jedná se o základní lidské právo a WHO tuto vizi ve spolupráci s jednotlivými zeměmi prosazuje od svého založení před 70 lety.

Nicméně přes výrazné pokroky v evropském regionu WHO nebyly ani ty nejrozvinutější země schopny ochránit každého před finančními potížemi v důsledku přímých plateb za zdravotní péči, kdy nejtěžší břemeno dopadá na chudé a zranitelné osoby.

Je nepřijatelné, aby dnes kdokoli – senior, rodič samoživitel, nezaměstnaný, váš či můj soused – byl uvržen do chudoby tím, že musí platit za potřebné ošetření. Nikdo by neměl být nucen volit mezi tím, zda si koupí léky nebo jídlo, případně zda zaplatí nájemné.

Evropa má za sebou dlouhou historii uznávání práva na zdraví pro všechny s rovným přístupem ke zdravotní péči. Toto jsou směrodatné hodnoty pro naše zdravotnické systémy.

Agenda pro udržitelný rozvoj do roku 2030 si za globální cíl stanovila zajistit „všeobecné zdravotní pokrytí, včetně ochrany před finančními riziky, přístup ke kvalitním základním zdravotnickým službám a přístup k bezpečným, účinným, kvalitním a cenově dostupným základním lékům a očkovacím látkám pro všechny“. WHO a její členské státy se letos zavázaly k plnění ambiciózního pětiletého plánu k urychlení postupu při zajišťování všeobecného zdravotního pokrytí.

Při výročí 70 let od založení WHO bychom neměli jen přemýšlet o značném pokroku ve zdraví, kterého bylo za našeho života dosaženo – například od rutinního očkování proti dětským nemocem až po výrazné zlepšení zdraví matek, zaměření na zdravé životní prostředí, ochranu před ohrožením zdraví a silný právní rámec pro zastavení užívání tabáku – ale také se znovu zavázat k prosazování nejzákladnějšího cíle zdraví pro všechny.

V tento Světový den zdraví vyzývá WHO představitele v evropském regionu, aby ve vzájemné shodě podnikli kroky k zajištění všeobecného zdravotního pokrytí. Všeobecný přístup k silnému a odolnému zdravotnickému systému zaměřenému na občany, jehož základem je primární péče

a který sdružuje komunitní služby, podporu zdraví a prevenci nemocí, je sociálním a ekonomickým přínosem jak pro jednotlivce, tak pro společnost.

Máme na čem stavět. Letos si také připomínáme 40. výročí Deklarace z Alma-Aty a 10. výročí Tallinské charty: zdravotní systémy pro zdraví a blahobyt. Čelní představitelé v roce 1978 vyjádřili svůj závazek zajistit zdraví pro všechny prostřednictvím primární zdravotní péče. Pilíře Deklarace – všeobecné pokrytí, rovnost ve zdraví, spolupráce mezi odvětvími a účast komunit – jsou relevantnější než kdy dříve a my musíme dokončit práci, kterou jsme začali.

Konkrétně snížení finanční spoluúčasti na zdravotní péči, která vede k finančním potížím, vyžaduje vyšší financování z veřejných prostředků a pečlivě vypracované zásady pokrytí se zaměřením na méně majetné osoby a jiné zranitelné skupiny.

Abychom podpořili informovaná rozhodnutí jednotlivých zemí, vypracovala Evropská úřadovna WHO svoji regionální analýzu síly finanční ochrany a politik zdravotního pokrytí, které mají vliv na činnost zdravotnických systémů ve 25 zemích. Ze zjištění vyplývá, že všechny země by si při zajištění všeobecného zdravotního pokrytí mohly vést lépe.

Analýza také nabízí řadu osvědčených postupů ukazujících, jak mohou jednotlivé země každému poskytnout silnou finanční ochranu. Na zasedání WHO na vysoké úrovni v Estonsku na téma „Zdravotnické systémy pro prosperitu a solidaritu: nikdo nezůstane opomenut“, konané u příležitosti 10. výročí Tallinské charty, budou přednesena základní politická sdělení.

Zdraví je to nejvzácnější, co máme. Nesmí být luxusem vyhrazeným jen pro privilegované. Všichni máme společenský, hospodářský a environmentální prospěch ze světa, který usiluje o zdraví pro všechny. Nastal čas, abychom se spojili a společně šli za tímto cílem.

####